

"ТИ НИКАДА НЕЋЕШ УМРЕТИ"

Разговор са професором др Милошем Весином

Пише и уређује:
Наташа
Николић

Ванкувер, новембра 2007.

Уочи недеље када Православна црква слави свете мученице Веру, Наду, Љубав и њихову мајку Софију, 29. септембра, у Ванкуверу је боравио протојереј др Милош Весин, професор Богословског факултета Српске православне цркве у Либертивилу код Чикага. На позив црквеношколске општине Светог Саве, професор Весин је одржао предавање, односно како га је сам назвао, "заједничко промишљање", на тему "Хришћански брак и породица" - говорећи управо о Љубави.

Упркос многобројним обавезама, професор Весин се љубазно одазвао нашем позиву да и за читаоце Кишобрана говори о темама са предавања.

Како Православна црква дефинише брак и породицу?

Покрај свих дефиниција брака које сам чуо или прочитао, најближа ми је она коју је изрекао умни Нил Малахов, један из плејаде карловачких Руса, професор Богословије у Сремским Карловцима између два рата. Професор Малахов је о браку рекао кратко и јасно: "Брак, то је подвиг!". И заиста осмотримо ли све оно што је садржај брака, као и оно што је циљ брака, брак све више постаје не тек сличан подвигу, већ постаје подвиг. Трајно подвизавање! Подвизавање у Љубави, у опраштању, у жртви и одговорности.

Брак је Света Тајна, јер нам је као благослов и као задатак подарен од Створитеља нашег! А породица, породица је Црква у малом. Није породица "основна ћелија друштва", како се то уобичајено каже, јер на њој почива све што је здраво и добро у друштву, већ је породица темељ свега. Управо у породици и кроз породицу ми се учимо Љубави и лепоти. Љубави која је стваралачки принцип раг ехелансе, и лепоти која је израз Љубави. Не лепоте као естетске категорије, већ лепоте у њеној етичкој пројављености. Дакле, увек лепота као доброта! Чак су и истраживачи древних, тзв. примитивних религија дошли до закључка да је заправо породица кућа, а не храм, била седиште примитивних религија. Хришћански брак је Божанска установа, а не тек веза полова, не уговор, и по природи свога порекла брак не може, а да не буде дијалогски оријентисан. Он је увек дијалог између ЈА и Ти. Ја и Ти, првенствено на нивоу брачника и Творца, а потом и између двоје супружника, који у Љубави крунисаном браком постају ЈЕДНО! Баш као што је и писано: "Тога ради оставиће човек оца свога и матер и прилепиће се жени својој и биће двоје једно тело" (Посланица Ефесцима 5:31).

Говорили сите о четири елементи чина Свете Тајне Брака, а што су: свеће, прстење, круне (венци) и зајед-

ничка чаша. Можете ли нас још једном њиховом значењу?

Свеће, прстење, круне и заједничка чаша су четири основна елемента самог чина Свете Тајне Брака. Колико год да смо данас у великој мери "одучени" од тога да свећи као извору светлости и топлоте поклањамо важност, свећа, а посебно свећа у хришћанству има незаобилазно место међу свим осталим симболима. Свећа је жртва у чину Свете Тајне Брака, она је символ радосне жртве, радосног давања, заправо оног пута којим брачници крећу. Али свећа је и опомена, јер нам је Христос недвосмислено рекао: "Ви сте светлост свету" (Јевнађеље по Матеју 5:14). Светлост нам, дакле треба. Те речи нису тек поетски израз, већ су кристално јасан задатак који нам је, као хришћанима, дат и постављен. Ако би свако у браку, па и у животу уопште, био свећа, свет би био арена радости, а не долина плача, јер би се свако трудио да око себе шири светлост и топлоту, другим речима: мир, разумевање, праштање, српљење.

Прстење је залог обећања. Обећања које примисмо од Бога да ће "десница служитеља Твојих бити благословене Твојом силном речју и Твојом узвишеном руком" (из молитве при прстеновању, на Светој Тајни Брака). Исто тако, прстен је залог обећања које, као супружници, дадосмо једно другом. Прстен је печат. Печат нераскидиве брачне заједнице. Историјски гледано, хришћанство је настало у оквиру Римске империје. Наши преци у вери су у много чему морали да поштују римске прописе и законе. Један од тих прописа је био и прстен, али прстен као печат на уговор. Прстен је код Римљана био оно што је данас "венчаница" или овде на овим просторима – marriage license. Хришћанство је прстењу дало једно ново, једно пуније значење - да нас прстен, као круг, непрестано подсећа на бескрајну Љубав на коју смо позвани, али и непрестани труд, непрестани подвиг око умножавања љубави.

Круне, заправо, правилније би било рећи – венци, су централни символ чина Свете Тајне Брака. И сама реч - венчање, долази од речи – венци. Ми се о-венчавамо. Чиме? Славом и чашћу. Тако гласи и благослов брака: "Господе, Боже наш, славом и чашћу венчај их". Али, венци нас у исто време подсећају на основно назначење брака! А оно је у сведочењу. Сведочењу Истине и Љубави. Христа као Исине и Љубави. Ко је овенчан нерукотвореним венцима у царству Божије вечности? Мученици. Зашто и како? Зато јер Љубављу и жртвом посташе истински СВЕДОЦИ БОГА ЉУБАВИ! Брачници треба да се угледају на мученике! Не треба мешати појмове, па мислити да је брак "мука", "терет", "страдање". То не, али брак апсолутно претпоставља спремност да се бу-

де сведок. Понављам, сведок у радости и сведок из љубави, сведочећи Љубав. А тада, тада ниједна жртва није тешка и она се заправо и не доживљава као жртва, већ као радосно давање. Као дијалог без речи!

Заједничка чаша је данас заправо чин литургијског подсећања, јер су у Православној древности све Свете Тајне вршене у оквиру Свете Литургије, у оквиру Евхаристијске радости. Не може се, на благословен начин, бити једно са другим, на нивоу муж-жена, ако пртходно нисмо заједничари Тела Христовог. Евха-

др Милош Весин

ристијски карактер брака нам је данас и те како потребнији, јер ако недостаје јединство у Телу и Крви Христовој, јединство у евхаристијској Чашу, каквој ли се онда "брачој пуноћи" можемо надати? Васпостављање евхаристијске учесталости, али не реда ради, већ Љубави ради, учврстиће и те како хоће и многе данашње бракове.

Током времена од када се чин Свете Тајне Брака почео служити одвојено из Свете Литургије, од осмога века па на овамо, заједничка чаша као символ нас подсећа и опомиње на спремност да примимо све оно што ће живот пред нас да донесе и стави. Али, понављам, заједничка чаша би поново требало да "прерасте" у оно што је некада била, тј. у ЧАШУ ЖИВОТА, Чашу Евхаристије, Чашу Тела и Крви Христове, Једино том храном нахрањени и тим пићем напојени имаћемо снаге да издржимо све препреке које су на брачном путу.

Ерос и екстаза су речи које у данашњем свету имају њихово значење. Ерос је код старих Грка био бољ Љубави, у философији код Платона, ерос има значење љубави према идејама, набоју за сазнањем... Међушим, кажисте нам како наша Црква и њени свети оци тумаче ерос и екстазу и колико је правилно тумачење ових речи присушно међу нашим верницима?

У праву сте. Многе речи су данас изгубиле своје првобитно значење, па самим тим и намену. Реч све мање значи, а то је зато што се

људи одвојише од РЕЧИ БОЖИЈЕ, ОД ХРИСТА! Узмите на пример дивну и тако садржајну реч - ИКОНА. Питајте данас сваког малишана у забавишту, шта је икона и чућете да је то – "оно са компјутера". Ето, у шта се силом "изметнула" реч која је значила слику, али једну једину само – СЛИКУ ЖИВОГА БОГА У ЖИВИМ ЉУДИМА, јер смо по слици Његовој саздани.

Тако је, нажалост, и са речима ерос и екстаза. Први хришћански писац који помиње реч ерос, био је Дионисије Ареопagit, изузетно плодан и значајан црквени отац и писац из петог века. Он означава ЕРОС као начин којим човек излази из себе, прилазећи другом бићу. Он у том контексту помиње и екстазу, као стање које се дефинише речима - БИТИ ВАН СЕБЕ! АЛИ, ВАН СЕБЕ у приближавању ДУГОМ. Бог је и саздао овај свет желећи да се приближи неком другом бићу. Касније ће Свети Максим Исповедник, сјајан хришћански мислилац и Богонадахнути поета, рећи да је "читав ритам космоса, заправо један еротски одговор на Божије стварање, јер је Бог у сталном еротском дијалогу са својом творевином."

Ако је ерос екстатично излажење ван мене самога, и мојих уских, себичних оквира и прилажење другом, онда не треба да нас чуди да су и Бог и космос у непрестаној "еротској игри", и то у најлепшем и једино правилно схватању и доживљавању те речи. Није нимало случајно да је читава историја Богоизабраног народа, тај однос Бога и Израилља приказан као однос брачника. То ће се касније у Новом Завету, пренети и на однос Христа и Цркве.

Други део Вашег питања укључује степен присуства оваквог једног разумевања, које поменусмо, међу нашим верницима. Прибојавам се да смо, чак и као верници, много више под разорним и душепогубним утицајем потрошачко-хедонистичког духа ове наше епохе баналности и утопијског релативизма, него што смо под благотворним утицајем Спаситеља Христа и изнад чулног ероса на који нас Љубављу позива. Христос је у својој КЕНОЗИ, како се то у богословљу каже, спустио себе до највећег степена понизности – до СМРТИ НА КРСТУ, да би нам тиме подарио ОПРОШТАЈ и да би нас својом СМРЋУ И ВАСКРСЕЊЕМ, својом победи над смрћу и коначношћу, васпоставио у нашем првобитном назначењу, јер пре пада ми бесмо ван домањаја смрти. Христос нас је спасао, јер од Његовог Васкрсења, "ко живи, Богу живи". Свако од нас би Богу, па онда себи, требало да да одговор на питање – да ли нас више привлачи огољена "еротика" обезличених и до врхунца вулгарности огољених додира све отуђених јединки овога света, или прожимање у Љубави, које у излажењу ван себе

доживљавамо као личности у благословеном споју тела душе и духа са другом, Христом оплемењеном личношћу?

На предавању сће поменули да за сваки будући брачни пар који вам се јави да жели да сћују у Свету Тајну Брака, најпре одредите неколико "часова", или три разговора које обавезно морају са вама да прођу пре него што до венчања дође. Реците нам колико су будући парови свесни да је брак најпре Божанска усћанова?

Поменух мало пре отуђеност. Отуђеност није присутна тек само на интер-персоналном нивоу. Она је пре свега настала у односу нас и Бога. Пазите, не Бога и нас, већ нас и Бога. Бог своју верност никада не крши. Он је увек ту и чека. Управо због све веће и дубље отуђености од Цркве као Тела Христовог, од Цркве као Евхаристијске заједнице, неопходно је да будући брачници прођу кроз извесну "припрему". Није тај број, како рекосте "часова", увек исти, ја га прилагођавам духовном степену и литургијског зрелости оних који желе да приступе Светој Тајни Брака. Није то техничко тумачење црквено-брачних појмова и пуко објашњавање где ће ко да стоји и шта ће ко да ради. Не, реч је о једном дубљем приступу у самом чину Свете Тајне Брака, а наравно и живљењу брака уопште. Ако би се у пар речи могло сажети оно што посебно наглашавам, онда би то била молба коју тако често понављам, а она гласи – "Трудите се да свакога дана у брачном животу у вама заискри бар делић оне светотајинске атмосфере која вас је загрлила и у вас се упила на дан вашег венчања".

Да би се то десило, ми се морамо активно СЕЋАТИ, дакле активно бити у НЕПРЕКИДНОМ ДЕЈСТВУ СВЕТЕ ТАЈНЕ! Пазите, Црква није магија! Благодат Божија не делује неодољиво. Она нас не присиљава. Благодат је ту. Ту као дар, као потенцијал. Богу треба пружити руку. Треба му отворити врата како наших срца, тако и наших домова. Укључити Бога у брак значи од првога дана унапређивати брак. Не знам колико су будући брачници свесни да је брак Божанска установа, али знам да ће тога постајати све више свесни у оној мери у којој себе све више и више буду доживљавали као носиоце, или као власнике ако хоћете - НЕПОМУЋЕНОГ, ЧИСТОГ ЛИКА БОЖИЈЕГ У СЕБИ!

Мнози који су седели у њублицы која је најљубиво слушала ваше предавање на тему "Брак и породица", су по први пут чули - да циљ брака није рађање деце, већ счасење. Како коментаришете нажалост, већ вековно схваћање у нашем народу да брачни парови који немају поштомство, али који у својим браковима живе најпре за Христа и у Христу, у очима неких верника су ипак "виђени" као "неблагословени", или као "велики грешници", што наравно нимало не доликује здравој православној црквености?

Никада не треба да бринемо о томе шта ће о нама да мисли "свет око нас". Више треба да нас брине

шта ће о нама мислити Христос који нас је позвао на подвиг брачности! Деца су плод брака и радост брака, али никако и циљ брака.

Циљ брака јесте једино и само СПАСЕЊЕ! СПАСЕЊЕ У ПОДВИГУ ДИЈАЛОГА ЉУБАВИ! Округло је, паганско је, и од Христа ужасно далека непромишљеност, која се ту и тамо и међу "верницима" може чути – да су бездетни бракови "неблагословени", или да су, не дај Боже, такви верници "велики

грешници". Познајем не мали број дивних и племенитих православних брачних парова без деце. Парова, који су пример пожртвоване љубави, разумевања, складности и радости жртве једно за друго. Исто тако познајем и оне парове које Бог није обдарио децом тела њихових, али који зато посташе у правом смислу родитељи у вери, нади и љубави, или деци коју усвојише, или пак деци, великој или малој, коју на својој животној стази пригрлише и много им постадоше, него што су то многи "биолошки" родитељи својој деци.

А познајем и светле примере оних појединаца, који кроз пожртвовану и самопрегорну делатност своју, верску, учитељску, уметничку, стекоше огроман број деце свих узраста. Стекоше их не снагом крви, већ силом Љубави.

Богу треба благодарити на свему! На ономе што имамо, као и на ономе што немамо! Наша мудра и заиста духовна списатељица српска Исидора Секулић, која и сама није постала родитељем, једном је рекла: "Оно што немам, није што неко други има, него оно што мени није дато." Једини Бог зна зашто ми је нешто дато, а нешто не. Умети рећи – ХВАЛА ТИ БОЖЕ НА СВЕМУ, велика је врлина. Има ли, као што и сами рекосте, веће радости од живота у Христу?

Говорили сће о оливијским круговима (тј "О"), који чине брак и без којих нема обожјења, а што су: обавеза (везаност), а не шерећ, однос, одговорност, ошрашћање и ошкровење. Колико су данас верници у браку свесни да ће на сћрашном Христовом суду одговорити и за счасење свој брачној друга?

Свесни су онолико, колико свог брачног друга осећају као не мање вредну, не мање блиставу - ИКОНУ БОЖИЈУ, као што су и они сами. Тек тада, дакле од прису-

ства те и такве свести, тог и таквог доживљаја и непрестаног ЖИВЉЕЊА своје ИКОНИЧНОСТИ, ми можемо да осетимо и одговорност. Одговорност, као реч долази од речи – одговор. Ко ме ћемо ми и када дати одговор? Ко ме ? Богу Љубави. Када?

На испиту Љубави. Страшни, или последњи суд, неће бити страпан због свих оних силних страхом наталожених представа које свој израз наћоше на безбројним ликовним платнима на тему краја света и страшног суда, већ ће тај СУД бити СТРАШАН што ће Бог Љубави судити људима за НЕЉУБАВ! Судите нам, заправо наша сопствена дела-недела. Ако, сам дакле, свестан да ћу кад-тад бити позван да дам одговор на питање – "Шта си урадио/урадила са телом, душом и духом, дакле са комплетном особом коју сам Ти поверио?" – онда ћу и те како, и то од првог дана брака, водити рачуна о тој другој особи, јер она/он и ја ЈЕДНО СМО!

Ми нисмо поверени егоизму и егоценричности једно других, већ смо ПОВЕРЕНИ ЉУБАВИ ЈЕДНО ДРУГИХ. Обавезе нема без подвига, без труда, без аскезе ако хоћете. Није аскеза термин који припада само монашким лицима. Аскеза је, у ширем смислу, сва она стална и непрестана брига око спасења. А нико се не спасава сам. "Један христћанин није христћанин" – давно је речено.

Брак и породица су најидеалнија арена за проверу нашег христћанства. Наша вера, наше православље добијају свој печат и своју пуноћу на богослужењима и у Светим Тајнама, али се наше Православље ЖИВИ на сваком кораку овог назови обичног, свакодневног живота.

Шта за православноћ христћанина треба да значе речи: "ВОЛИМ ТЕ"?

И те чувене речи, нажалост, у великој мери изгубише своју вредност и значај, чак и свој смисао. Олако се изговарају, а још лакше газе. И то само зато што Љубав све више доживљавамо искључиво као емоцију, а нао СПОЈ И СКЛАД ВРЛИНА. Није љубав само романтика, као што није ни у "размени емоција". Љубав је много комплекснија, јер обухвата и разумевање, спремност за жртву, смирење, трпљење, које онда из себе рађа и стрпљење, незлопамћење, опрашћање. Уосталом, свако од нас појединачно, али сваки наш православни брачни пар би требало бар једном месечно, да не кажем недељено, да у молитвеном расположењу прочита - Химну Љубави, тј. 13. главу Прве посланице Коринћанима Светог Апостола Павла, да би што чешће чули шта заправо христћанска Љубав јесте! Нема лепшег и пунијег текста о смислу Љубави од помену-те Химне Љубави.

Љубав побећује све, Љубав превазилази све, Љубав надопуњује све, и зато би најадекватније значење речи – "ВОЛИМ ТЕ," у православно-христћанском смислу било рећи: "ТИ НИКАДА НЕЋЕШ УМРЕТИ". То није романтичарска илузија, већ дар који задобисмо Васкрсењем Христовим.

Није "вечност" Љубави тек у снази мојих "осећања", већ пре свега у ВАСКРСЕЊУ! Није Христос васкрсао из инита, него из Љубави према палом човеку. Дошао је, страдао и спасао нас састрадалном, али и пасхалном Љубављу својом. Зато Васкрсли Христос и даје смисао свему и обнавља све.

(Насћавак овоћ разговора објављујемо у следећем броју...)

БИОГРАФИЈА

Протојереј др Милош Весин је роћен у Новом Саду 1956. године. Основну школу и нижу музичку (одсек хармонике) је завршио у родном граду. Петогодишњу Богословију "Свети Арсеније" завршава у Сремским Карловцима, упоредо похаћајући и средњу музичку школу "Исидор Бајић" у Новом Саду (одсек – соло певање). Студије теологије завршава у Београду на Богословском факултету Српске Православне Цркве, истовремено се усавршавајући у соло-певању код чувене Јелке Стаматовић-Николић. Постдипломске студије из пастирске-теологије, као и студије на музичкој академији (одсек соло-певање и дириговање) и студије психологије, похаћа у Луцерну у Швајцарској. Усавршавање наставља у Кембрицу и Паризу. Докторирао је психологију у Лондону. Године је био предавач на неколико римокатоличких и протестантских института у Швајцарској из области православног богословља, религиозне психологије и православне црквене музике. 1988. ступа у брак са Драганом Тодоровић, филологом из Новог Сада. Исте године, руком блаженопочившег Епископа шумадијског и тада администратора бачког др Саве (Вуковића), бива рукоположен у чин ћакона. Као ћакон Саборне цркве у Новом Саду и секретар епархије бачке провео је две године. 1990. долази у Америку, у Чикаго, где је руком Епископа источно-америчког Христофора рукоположен у презвитерски чин. Од тада, па до данас је парох храма Светог Архангела Михаила у јужном Чикагу, Ленсингу, а на Богословском факултету у Либертвилу предаје – пастирску психологију, омилитику и црквено појање. Чест је предавач на многим универзитетима и трибинама широм Америке, западне Европе и Србије. Објавио је до сада неколико књига својих радова, као и неколико превода, а исто тако је и као диригент, солиста и продуцент учествовао у снимању више грамофонских плоча, касета и компакт дискова са хорovima и оркестрима у бившој Југославији, Западној Европи и Америци. Током осамдесетих и деведесетих година представљао је Српску Православну Цркву на многим Свеправославним конференцијама, као и интерконфесионалним дијалозима широм Европе, Америке и Аустралије. Отац је једног детета, сина Марка, роћеног у Чикагу 1991. године.